

Notat

Høring over lovforslag om Offentlig Digital Post- høringsoversigt

Lovforslaget har været i høring hos de myndigheder og organisationer m.v., der er nævnt i bilaget til dette notat, ligesom det har været offentliggjort på høringportalen. Høringsfristen udløb den 10. februar 2012, Digitaliseringsstyrelsen har modtaget følgende bemærkninger:

Forslaget har været i høring hos følgende: Beskæftigelsesministeriet, Erhvervs- og Vækstministeriet, Finansministeriet, Forsvarsministeriet, Justitsministeriet, Ligestillings- og Kirkeministeriet, Klima, Energi- og Bygningsministeriet, Kulturministeriet, Miljøministeriet, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, Ministeriet for Børn og Undervisning, Ministeriet for Fødevarer, landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, Skatteministeriet, Social- og Integrationsministeriet, Transportministeriet, Udenrigsministeriet, Økonomi- og Indenrigsministeriet, Advokatrådet, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Brugerforeningen, Dansk Blindesamfund, Dansk Byggeri, Danske Regioner, Danske Handicaporganisationer, Dansk Industri, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, DI-ITTEK, Finansrådet, Forbrugerombudsmanden, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Socialchefer, Foreningen af Statsautoriserede revisorer, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, ITB, Kommunernes Landsforening, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Landbrug og Fødevarer, Landsforeningen af førtidspensionister, Landforeningen af Psykiatribrugere, Landsorganisationen i Danmark, Rigsrevisionen, SAND – De Hjemløses landsorganisation, SIND, Ældre Sagen, Ældremobiliseringen

Følgende har afgivet høringssvar:

Beskæftigelsesministeriet, Erhvervs- og Vækstministeriet, Ministeriet for Børn og Undervisning, Ministeriet for Fødevarer, landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, Transportministeriet, Økonomi- og Indenrigsministeriet, Advokatrådet, Dansk Blindesamfund, Danske Regioner, Danske Handicaporganisationer, Datatilsynet, Institut for Menneskerettigheder, ITB, Kommunernes Landsforening, Landbrug og Fødevarer, Landforeningen af Psykiatribrugere, SAND – De Hjemløses landsorganisation, Ældre Sagen, Ældremobiliseringen, *Færoernes Hjemmestyre*,

Der er herudover modtaget høringssvar fra:

ATP, Rådet for Socialt udsatte, Biblioteksraplyen, Kulturstyrelsen,
Lønmodtagernes Dyrtdsfond

Følgende har angivet ikke at have bemærkninger: Ligestillings- og
Kirkeministeriet, Klima, Energi- og Bygningsministeriet,
Forbrugerombudsmanden, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen af
Registrerede Revisorer, Rigsrevisionen.

Opsummering af høringsvar:

Høringen giver indtryk af en overordnet positiv tilgang til lovforslaget, herunder en generel accept af, at digitalisering giver nogle potentialer både i forhold til borgerservice og effektivisering. Der er en forståelse af ,at det offentlige søger at realisere disse potentialer.

Det er endvidere en generel tilbagemelding, at modellen for obligatorisk tilslutning, og i sammenhæng hermed muligheden for fritagelse, er af balanceret.

Høringen har ikke givet anledning til indholdsmæssige ændringer af loven. Der er dog foretaget en enkelt præcisering af lovteksten. Den vedrører, at ministeren ikke blot kan, men skal fastsætte regler om fritagelse. Der er endvidere foretaget præciseringer og justeringer af lovbemærkningerne.

Præciseringerne vedrører bl.a., at manglende adgang til computer i eget hjem er en fritagelsesgrund, samt at myndigheder så vidt muligt skal anvende digital kommunikation. Det er endvidere præciseret, at fritagelse ikke i sig selv kan medføre tab af rettigheder til sociale ydelser.

Der er i flere høringsvar stillet spørgsmål til, hvorfor det offentlige ikke er forpligtet til at afsende via Offentlig Digital Post. Modellen er dog fastholdt dels fordi der findes alternative og velfungerende digitale kommunikationsløsninger, og dels fordi der er kommunikation, der ikke egner sig til at blive digitaliseret.

Myndighed/Organisation	Høringssvar	Digitaliseringsstyrelsens kommentarer
ATP	1. ATP finder det uklart, hvilke betingelser en myndighed skal opfylde for at blive omfattet. Det foreslås, at det tydeliggøres i bemærkningerne, hvilke myndigheder der er omfattet af den nuværende postløsning.	Bemærkningerne til lovforslagets § 7 er justeret i overensstemmelse med det anførte
	2. Det fremgår ikke af bemyndigelsen eller bemærkningerne til § 5, hvilken betydning fritagelse af en borger vil få for den afsendende myndighed. Det foreslås, at det præciseres hvilke forpligtelser der påhviler den offentlige afsender, hvordan den offentlige afsender får meddelelse om fritagelse af en person eller virksomhed. Herunder er det vigtigt at det afklares, hvornår post da antages at være kommet frem, især vedrørende beregning af klagefrister.	Det er i bemærkningerne til § 5 tydeliggjort hvordan bemyndigelsen i § 5, stk. 1 og 7 skal udmøntes, herunder betydningen af fritagelse. Tilsvarende tydeliggørelse er foretaget for så vidt angår bemyndigelserne i § 5, stk. 3 og 4
	3. ATP er i tvivl, om hvornår en digital postkasse åbnes for læseadgang eller lukkes helt navnlig i forbindelse med død eller virksomhedsophør, samt hvilken betydning det har for en offentlig afsender i de konkrete situationer.	De materielle regler om læseadgang ved virksomhedsophør mv. samt ved personers død og værgemål følger af den relevante lovgivning herom. Der vil i medfør af lovforslaget blive fastsat nærmere regler om sletning af en postkasse efter en tilslutnings ophør. For at tydeliggøre at

		lovforslaget ikke ændrer eller giver bemyndigelse til ændring af de materielle regler, er bestemmelserne i § 6, stk. 3 og 4 udgået.
	4. ATP henstiller, at det for hvert CVR nr. bliver muligt at tilknytte virksomhedens SE nr. Det vil være forbundet med administrative og økonomiske omkostninger hvis systemer skal baseres på CVR- og P-numre.	Af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategis spor "Fælles grunddata for alle myndigheder", initiativbeskrivelse 10.4 – forbedret grunddata fra virksomhederne fremgår følgende: "SE-numre udfases af regulering, praksis og kommunikation hos andre myndigheder end SKAT. SE-numre er ikke den officielle identifikation for virksomheder, hvorfor disse udfases hos alle andre myndigheder end SKAT". På den baggrund bliver det ikke muligt i Digital postløsningen at tilknytte SE nr. til CVR nr.
	5. ATP antager, at forslaget sættes i kraft i overensstemmelse med den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.	Det kan bekræftes, at ikrafttrædelsen følger digitaliseringsstrategiens

		angivelser. Bemærkningerne til forslaget § 12 er justeret i overensstemmelse hermed.
Beskæftigelsesministeriet	1. Det fremgår ikke eksplicit af lovforslaget, om borgerne automatisk får tilsendt et NemID, eller om borgeren skal søge herom.	Borgeren skal selv sørge for at være i besiddelse af den fornødne log-in. Dette fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 10.
	2. Det fremgår ikke, hvilke betingelser frivilligt tilsluttede skal opfylde for at blive tilsluttet, fx om manglende ejerskab af computer eller manglende internetopkobling er en fritagelsesgrund. Såfremt adgang til internetopkoblede pc'ere i borgerservicecentre, biblioteker mm. tænkes at udgøre tilstrækkelig adgang til at modtage digital post, bør der tages højde for åbningstider mm.	Med betingelser for frivilliges tilslutning, har det alene være tilsigtet, at betingelsen er, at en frivilligt tilsluttet skal have CVR eller CPR nummer samt være i besiddelse af eller kunne opnå fornøden log-in i den betydning, at man ikke har krav på frivillig tilslutning, hvis man ikke har eller kan opnå fornøden log-in. § 4 og bemærkningerne hertil er justeret i overensstemmelse hermed.
	3. Flere af ministeriets styrelser anvender andre digitale løsninger, der ikke udelukkende anvender NemID. Det fremgår ikke om alternative tilslutningsmuligheder fremover vil være	Anvendelsen af andre digitale løsninger end offentlig Digital Post omfattes ikke af lovforslaget. Der

	udelukket.	tages derfor ikke med forslaget stilling til andre tilslutningsmuligheder.
	4. Meddelelse om fritagelse bør tilgå alle myndigheder	Fritagelse vil blive centralt registreret. Den nærmere kommunikation herom vil blive fastlagt i forbindelse med udmøntningen af bemyndigelserne i § 5, stk. 7
	5. På BM's område kan den foreslåede retsvirkning have alvorlige konsekvenser. Det bør overvejes, om der, til afhjælpning af akut opståede hindringer for at gøre sig bekendt med sin post, bør etableres en meldeordning, og at der gives information om modtaget post på mindst én anden måde fx på SMS eller e-mail.	En borger eller virksomhed kan i Offentlig digital Post indtaste to e-mail adresser, hvortil der sendes advisering om ny post. Det er endvidere muligt at få advisering pr. SMS ved at indtaste sit mobilnummer. SMS advisering sker dog kun, hvis den afsendende myndighed vælger at tilbyde denne adviseringsform. Dette fremgår nu af bemærkningerne til lovforslagets § 10.
	6. Arbejdsmarkedsstyrelsen bemærker, at lovforslaget falder godt i tråd med AMS's digitaliseringsbetræbelser. AMS forudsætter, at fritagelse gælder al offentlig post og herunder at fritagelse kommunikerer til alle myndigheder. På A-kasse området pågår	Fritagelse vil blive centralt registreret. Den nærmere kommunikation herom vil blive fastlagt i forbindelse med udmøntningen af bemyndigelserne i §

	der en fortsat udvikling og brug af elektronisk kommunikation, og lovforslagets principper er allerede lagt til grund for dette arbejde.	5, stk. 7
	7. Arbejdstilsynet bemærker, at tilsynet i videst muligt omfang kommunikerer digitalt med virksomhederne. Der er imidlertid også udfordringer forbundet hermed. De vedrører dels udenlandske virksomheder, der ikke har CVR nummer, og dels opleves begrænsninger i antal bilag og volumenstørrelse ved afsendelse gennem e-Boks.	Det er korrekt at anvendelse af Offentlig Digital Post forudsætter at virksomheder har et CVR nummer. Begrænsningen i bilag og MB knytter sig til at nogle myndigheder ikke har kunnet modtage større forsendelser. Begrænsningen er således sket af hensyn til myndighedernes drift. Såfremt tilsynet ønsker denne grænse ændret, er tilsynet velkommen til at rette henvendelse til Digitaliseringsstyrelsen, der administrerer den Offentlige Digitale Post løsning
	8. Arbejdsskadestyrelsen har ikke overordnet bemærkninger til forslaget, men bemærker, at styrelsen allerede er på forkant med den udvikling forslaget lægger op til, ligesom styrelsen har indført forskellige former for digital kommunikation med parterne i arbejdsskadesager, fx i ”Se Sag”. Styrelsen forudsætter,	Det kan bekræftes at lovforslaget ikke har til hensigt at begrænse videreudvikling af ”Se Sag”. Det er bl.a. af hensyn til velfungerende digitale løsninger uden for Offentlig

	at lovforslaget ikke begrænser styrelsens muligheder for videreudvikling af ”Se sag”.	digital Post, at anvendelsen af Offentlig Digital Post ikke er obligatorisk for de offentlige myndigheder
	9. Pensionsstyrelsen bemærker følgende: Det fremgår ikke tydeligt, om det kræver en aktiv indsats for myndigheden at blive tilsluttet, ligesom det ikke fremgår hvilke myndigheder, der er omfattet af den digitale postløsning ved lovens ikrafttræden. Det fremgår ikke, hvilket tidsperspektiv der er for genudbud og dermed fra hvilket tidspunkt myndigheder, der ikke på nuværende tidspunkt er omfattet, kan blive det. Tidsperspektivet for ikrafttrædelsen af § 12, stk. 2. Desuden fremgår det ikke, hvordan en myndighed bliver bekendt med fritagelse af borgere	Bemærkninger til § 7 er justeret så det fremgår, at en myndighed skal gennemføre en teknisk tilslutning. Bemærkningerne til § 7 er ligeledes justeret så det fremgår, hvilke myndigheder der kan anvende postløsningen fra lovens ikrafttræden. Den nuværende kontrakt om Offentlige Digital Post udløber i 2014 med mulighed for 1 års forlængelse. Den skal derfor findes en ny løsning senest i 2015.
	10. Styrelsen for fastholdelse og rekruttering (SFR) bemærker, at personer der søger arbejdstilladelse for en stor del indgiver førstegangsansøgning fra udlandet. De har derfor ikke cpr. nr. på ansøgningstidspunktet og omfattes ikke af lovforslaget. Der kan være behov for information om ny post på mindst én anden måde for at afhjælpe akutte situationer eller meldeordning om, at	Fritagelse vil blive centralt registreret. Den nærmere kommunikation herom vil blive fastlagt i forbindelse med udmøntningen af bemyndigelserne i § 5, stk. 7

	man ikke kan modtage sin post digitalt.	
Biblioteksraplyen/Danmarks biblioteksforening	Bibliotekerne hilser den øgede brug af digital post velkommen. Bibliotekerne bør medtænkes aktivt i implementeringsindsatsen. 2/3 af bibliotekerne løser i dag borgerserviceopgaver for myndighederne. Bibliotekerne kan ligeledes indtænkes i rollen som facilitator over for andre myndigheder i relation til borgerkontakt	Intet at bemærke
Danske Handicaporganisationer/Dansk Blindesamfund (Høringssvar D)	1. Når man indfører obligatorisk tilslutning er det vigtigt at tilgængelighed sikres. Den digitale kommunikation skal være tilgængelig for mennesker med handicap. Mennesker med handicap får større mulighed for selv at forestå kommunikation med det offentlige.	Intet at bemærke
	2. Danske Handicaporganisationer er bekymrede over at eBoks ikke er fuldt tilgængelig – det gælder bl.a. de dokumenter der sendes gennem løsningen, og foreslår, at der stilles krav om tilgængelighed til postløsningen (som det gøres i bemærkningerne til § 2) og de dokumenter, der skal formidles gennem postløsningen.	Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 2, at løsningen skal være tilgængelig. Dokumenters tilgængelighed skal sikres hos afsenderne inden afsendelse til den Offentlige Digitale Postløsning, Alle myndigheder skal efterleve gældende krav om tilgængelighed

	3. Muligheden for fritagelse må aldrig erstatte kravet om tilgængelighed.	Intet at bemærke
	4. For nogle grupper af handicappede udgør manglende tilgængelighed en barriere for at få NemID. Digital post gør løsningen af dette problem endnu vigtigere.	Digitaliseringsstyrelsen er løbende i kontakt med blandt andet Danske Handicaporganisationer og Dansk Blindesamfund for at sikre og forbedre tilgængeligheden i NemID
	5. Læseadgang til andre er et alternativ til fritagelse for personer med kognitive funktionsnedsættelse. Det bør i sådanne tilfælde sikres, at det registreres hvem der har indsigt i vedkommendes sag og afgiver oplysninger. Endvidere er det vigtigt at læseadgang sikres at ophøre, når den der har læseadgang fx ikke længere er ansat.	Læseadgang gives i dag ved at en borger logger ind i sin digitale postkasse og angiver hvilket cpr. nr (eller CVR), der skal have læseadgang. Herefter kan personen med læseadgang i sin egen postkasse læse borgerens post. Hvis personen med læseadgang svarer på borgerens post, sker der det fra postkassen tilhørende personen med læseadgang. På den måde kan en myndighed se, at posten er afsendt af personen med læseadgang og ikke borgeren. Hvordan en borger kan give læseadgang uden at logge ind i sin digitale postkasse, er

		under overvejelse og vil blive fastlagt ved udmøntning af bemyndigelsen i lovforslagets § 6, stk. 2
	7. Tilgængeliggørelse forudsætter at design af software mv. er tilgængelig i forhold til det kompenserende udstyr, der findes på markedet. Tilgængeliggørelse bør fastslå en forpligtelse for bevillingshaverne, især kommunerne, til at stille kompenserende udstyr vederlagsfrit til rådighed, samt træning/undervisning som ydelse, hvor afgørelsen om ydelsen ikke må overlades til skøn.	Finansministeriet må henvise til den relevante lovgivning vedrørende støtte til hjælpemidler
Danske Regioner	1. Potentialet ved lovforslaget er ikke nær så højt som der lægges op til i høringsmaterialet. Der er ikke indregnet omkostninger til etablering, implementering og adm. omkostninger	Finansministeriet bemærker, at det af lovforslaget fremgår, at der skal ske en kvalificering af de økonomiske konsekvenser for de berørte myndigheder. Dette arbejde gennemføres i tæt dialog med KL og Danske Regioner for at sikre et retvisende billede af de økonomiske konsekvenser af lovforslaget. Finansministeriet bemærker endvidere, at de økonomiske potentialer drøftes i forbindelse med aftale om

		<p>Regionernes økonomi for 2013.</p> <p>Finansministeriet er enig med Danske Regioner i, at der er administrative konsekvenser ved lovforslaget, og at disse ud over væsentlige muligheder for forenkling og effektivisering også indebærer omlægning af arbejdsgange, ændret kommunikation overfor borgerne, teknisk tilpasning, m.v. Lovbemærkningerne er justeret for at tydeliggøre dette.</p>
	2. Fritagelse imødekommer en del af de bekymringer, der kan være i forhold til visse patienter, og fritagelsesmuligheden er et vigtigt element i forslaget.	Intet at bemærke
	3. Vigtig præcisering, at det er en ret for borger og virksomheder at modtage posten digitalt, men at de ikke har krav på det. På sygehusområdet kan hensyn til kommunikationens sikkerhed for gennemførelse tilsige anvendelse af andre kanaler.	Intet at bemærke
	4. Der vil fortsat være behov for papirbreve til de, der ikke er	Intet at bemærke

	tilmeldt den digitale løsning.	
	<p>5. I forbindelse med muligheden for læseadgang ville det være at foretrække, at der tillige gives fuldmagt til at handle på vegne af den meddelelsen er sendt til. Ellers opstår der risiko for, at en person overlader sit NemID til andre.</p>	<p>Læseadgang gives i dag ved at en borger logger ind i sin digitale postkasse og angiver hvilket cpr. nr (eller CVR), der skal have læseadgang. Herefter kan personen med læseadgang i sin egen postkasse læse borgerens post. Hvis personen med læseadgang svarer på borgerens post, sker der det fra postkassen tilhørende personen med læseadgang. På den måde kan en myndighed se, at posten er afsendt af personen med læseadgang og ikke borgeren. Hvordan en borger kan give læseadgang uden at logge ind i sin digitale postkasse er under overvejelse og vil blive fastlagt ved udmøntning af bemyndigelsen i lovforslagets § 6, stk. 2</p>
	<p>6. Postkasse på CVR-nummer og P-nummer niveau kan vise sig utilstrækkelig for større myndigheder, der kan have behov for at oprette postkasser for enheder, der ikke har P-nummer.</p>	<p>Der er i øjeblikket ikke aktuelle planer om et etablere digitale postkasser med anden identifikation. Finansministeriet</p>

		vil imidlertid gerne indgå i drøftelser herom, herunder om hvorvidt større myndigheders og virksomheders behov kan imødekommes på anden vis.
	7. Videre sendelse fra en myndighed, der videregiver til rette myndighed, skal kunne ske nemt og sikkert og uden tab af identifikationsoplysninger om oprindelig afsender.	Det er muligt i løsningen i dag at håndtere fejlmodtaget post uden tab af identifikationsoplysninger om oprindelig afsender
	8. Der foreligger inkonsistens i hvornår fremkomst er rettidig fremkomst. Der er således uoverensstemmelse mellem de to lovforslag – forslag til lov om Off. Digital Post og Lovforslag om Det Centrale Personregister, lov om dags-, fritids- og klubtilbud mv. til børn og unge, lov om folkeskolen og sundhedsloven (forstået som hhv. fremkomst inden kontortidsophør og som helt indtil og med kl. 23.59 den pågældende dag).	Det er foretaget justeringer i Lovforslag om Det Centrale Personregister, lov om dags-, fritids- og klubtilbud mv. til børn og unge, lov om folkeskolen og sundhedsloven så bestemmelserne i de to forslag er afstemt
	9. Lovforslagene, jf. ovenfor, stiller krav om adgang til internet for borgeren – det stiller store krav til fremtidige it-installationsløsninger hospitalssektoren.	Det er Finansministeriets opfattelse, at hospitalerne allerede i dag i vidt omfang stiller internetadgang til rådighed for patienter. Patienter er i de fleste tilfælde indlagt i kort tid. Hertil

		kommer at den teknologiske udvikling muliggør alternative adgang til Offentlig Digitale Post f.eks. via mobiltelefonen
	10. Der tages forbehold for politisk behandling i regionerne samt at de økonomiske konsekvenser for regionerne i forbindelse med lovforslaget og den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi ikke er tilstrækkeligt belyst.	Intet at bemærke
Fødevareministeriet	1. Implementeringstidspunktet er afgørende for ministeriets omkostninger til omstilling af systemer. Det er derfor vigtigt med ministeriets inddragelse i implementeringsplan og konsolidering af business case. På nuværende tidspunkt er ministeriet nødt til at tage budgetforbehold.	Digital Post forventes gjort obligatorisk for virksomheder i løbet af 2013 og borgere i november 2014. Det bemærkes, at det fremgår at lovforslaget, at de økonomiske konsekvenser er ved at blive kvalificeret med henblik på, at potentialerne kan indbudgetteres frem mod FFL2013 for virksomhedsdelen og FFL2014 for borgerdelen.
	2. Det EU-retlige effektiviseringsprincip tilsiger at nationale regler ikke må gøre det uforholdsmæssigt svært at søge	Intet at bemærke

	landbrugsstøtte. Dette kan nødvendiggøre undtagelser af visse grupper evt. i en overgangsperiode. Evt. undtagelser vil have indvirkning på business casen.	
	3. Udgifter og omkostninger vedrørende vedligehold, udvikling og integrationer forudsættes ikke at medføre udgifter for ministeriet jf. DUT princippet.	Digital Post forventes gjort obligatorisk for virksomheder i løbet af 2013 og borgere i november 2014. Det bemærkes, at det fremgår af lovforslaget, at de økonomiske konsekvenser er ved at blive kvalificeret med henblik på, at potentialerne kan indbudgetteres frem mod FFL2013 for virksomhedsdelen og FFL2014 for borgerdelen.
	4. Ministeriet finder det hensigtsmæssigt, at der på sigt udarbejdes klar sikkerhedspolitik vedr. håndtering af fortrolige virksomhedsoplysninger.	Der er indsat uddybende bemærkninger i punkt 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.
IT-Branchen	1. IT-Branchen forholder sig positivt til forslaget, der er en markant milepæl i digitaliseringen og nødvendig for at høste digitaliseringens milliard potentiale.	Intet at bemærke
	2. Udfordring vedrørende underskriftskrav skal afklares, idet det	Der er indsat et nyt punkt 2.7 i

	er centralt at digitale dokumenters gyldighed ikke må anfægtes.	lovforslagets almindelige bemærkninger
	3. Det bemærkes, at Digital post forbedrer IT-leverandørers muligheder for vækst, herunder i eksportsammenhæng.	Det er positiv udmelding, der falder godt i tråd med regeringens vækstpolitik
	4. Digital kommunikation bør være en rettighed for borgere og virksomheder. Det foreslås endvidere, at borgere og virksomheder default kan afgive samtykke til at foretrække digital kommunikation.	Der findes ikke en generel lovregulering om formen for borgere og virksomheders henvendelser til offentlige myndigheder. Formkrav skal være lovregulerede. Borgere og virksomheders ret til digital kommunikation gennem Offentlig Digital Post fremgår af lovforslagets § 8 med de undtagelser, der fremgår af lovforslagets § 9, og som vedrører formkrav fastsat i lovgivningen. En borger eller virksomheder har således fortsat ret til at henvende sig digitalt til myndighederne under anvendelse af digital signatur, jf. eDag 2 målsætningen. eDag 2 fraviges således ikke ved lovforslaget, når det drejer sig

		<p>om henvendelser til det offentlige. Men digital post løsningen gør det enklere for borgere og virksomheder at kommunikere digitalt. Når det drejer sig om myndighedens besvarelse er det fast antaget, at myndigheden skal anvende den kommunikationsform som borgeren eller virksomheden har anvendt ved sin henvendelse til myndigheden. Med lovforslagets § 7 får myndighederne imidlertid ret til at besvare eller henvende sig gennem Offentlig Digital Post. Der vil dog være tilfælde hvor bl.a. formkrav tilsiger, at kommunikationen fra en myndighed ikke kan ske digitalt.</p>
	<p>5. Det bør være obligatorisk for offentlige myndigheder at anvende digital kommunikation. IT-Branchen er bekymret over at forslaget om Offentlig Digital Post alene åbner mulighed for digital kommunikation, og foreslår at det fremgår, at digital post udgør én af de mulige kanaler til digital kommunikation, som det</p>	<p>Finansministeriet er enig i, at digital kommunikation skal fremmes mest muligt og i alle former for kommunikation, hvor dette er muligt. Det må imidlertid også erkendes, at</p>

	<p>offentlige har pligt til at anvende medmindre der exceptionelt er givet fritagelse herfra.</p>	<p>der er forsendelser, der ikke egner sig til digital kommunikation. Det drejer sig navnlig om dokumenter udstedes med henblik på fremvisning til 3. part, fx pas og transporttilladelser. Hvis kommunikation gøres obligatorisk digital for myndighederne, skabes samtidig et behov for administration af undtagelser. Det er derfor vurderet mest hensigtsmæssigt og omkostningseffektivt at gøre det til en mulighed. Men det er klart forventningen, at alle myndigheder - i det omfang det overhovedet kan lade sig gøre – bestræber sig på at digitalisere deres kommunikation. Det er således hjørnестenen i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi</p>
	<p>6. Borgerfritagelse bør være tidsbegrænset til eksempelvis højst to år og fritagelse bør kun anvendes undtagelsesvist. IT-Branchen ser ingen grund til at give fritagelsesmuligheder for virksomheder.</p>	<p>Tidsbegrænset fritagelse vil nøje blive overvejet og er et emne, der kan reguleres ved udmøntning af bemyndigelsen i lovforslagets § 5, stk.</p>

		7.
	7. Der bør af brugervenlighedshensyn være mulighed for automatisk videresendelse/udtræk bl.a. i forhold til 3. parter samt integrationsmulighed til private services.	En sådan facilitet indgår allerede i den digitale postløsning i dag
Kulturstyrelsen (Biblioteker og Medier)	1. Forslaget er et væsentligt bidrag til fortsat digitalisering, hvilket også er til gavn for bibliotekerne.	Intet at bemærke
	2. Der er en gruppe borgere, som ikke er digitalt selvhjulpne men som kan blive det med vejledning fra offentlige myndigheder og civilsamfundet. Loven bør suppleres af initiativer der understøtter it-læring. Folkebibliotekerne spiller her en væsentlig rolle.	Bibliotekerne er indtænkt som kanal for hjælp også vedrørende digital post
	3. Kerneopgave for bibliotekerne, jf. også biblioteksloven. Opfølgningen af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi stiller fortsat krav til udbygning af læringsindsatser herunder "Lær mere om it-netværket".	Intet at bemærke
	4. Ikrafttrædelsen bør tillige drøftes med biblioteksinteressenterne, kulturministeriet og KL mhp. hvordan bibliotekerne kan bidrage til lovens realisering.	Ikrafttrædelsestidspunktet vil blive fastsat i overensstemmelse med det i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi anførte.

Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere (LAP)	1. En del psykiatribrugere kan have svært ved at benytte digitale løsninger. LAP opfordrer til i informationsarbejdet at rette opmærksomhed på information målrettet psykiatribrugere og frivillige, der arbejder i socialpsykiatriske tilbud mv. Der bør også informeres også om fritagelsesmuligheder og tryghed ved løsningen.	Finansministeriet er opmærksom på at information om overgang til obligatorisk Digital Post også skal tilgodese særlige behov i hos bestemte grupper af borgere
	2. LAP sætter pris på at en erklæring ikke undergives en egentlig prøvelse, men lægges til grund uden videre.	Intet at bemærke
	3. Pligt til digital kommunikation kan sprede usikkerhed. LAP opfordrer til eksplicit målsætning om, at borgere med særlige behov ikke må miste sociale ydelser m.v.	Mulighederne for fritagelse og den lange implementeringsforløb skal bl.a. være med til at sikre en målrettet information om tryk overgang til obligatorisk digital post. Bemærkningerne til lovforslagets § 5 er i øvrigt justeret så det fremgår, at fritagelse ikke i sig selv kan bevirke tab af sociale ydelser.
Ministeriet for børn og undervisning	1. Bemærkning om selvejende institutioner, der ikke er offentlige myndigheder, vil kunne omfattes af ordningen som offentlige afsendere. Ministeriet forudsætter at blive inddraget sammen med relevante interessenter inden bemyndigelsen i § 7	Finansministeriet indgår gerne i drøftelser om udmøntningen af bemyndigelsen i lovforslagets § 7

	udmøntes.	
Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående uddannelser	1. Tilfredshed med at anvendelsen ikke er obligatorisk for universiteterne, hvis de har anden teknisk løsning.	Intet at bemærke
	2. Oplisting af afhængigheder som borgeren ikke har indflydelse på, men som kan hindre borgerens adgang til dennes digitale postkasse (herunder at NemID kan være ud af drift eller et nyudstedt papkort kan være undervejs med fysisk post, mulige modsætningsforhold mellem NemIDs brugerbetinger og brugerens system, eks. vedr. opdateringer, desuden kan helligdage, ferieperioder og åbningstider forhindre borgerne i rettidigt at tilgå den digitale post samt endelig hindringer i kraft af manglende sprogunderstøttelse).	I bemærkningerne til lovforslagets § 10 er redegjort for, at hindringer som borgeren ikke har indflydelse på, har den betydning, at en meddelelse ikke kan anses for at være kommet frem før hindringen er ophørt.
	3. Det fremgår ikke af lovforslaget, om der er taget højde for forvaltningsretlige krav til underskrift.	Der er indsat et nyt punkt 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger
	4. Det fremgår ikke, om man vil kunne undtage bestemte typer af dokumenter, som modtageren har brug for at modtage på papir, såsom beviser, attester og lignende.	Det fremgår af lovforslagets § 9 nr. 1 og bemærkningerne hertil
	5. Styrelsen for Universiteter og Internationalisering gør	Den påpegede begrænsning er

	opmærksom på visse begrænsninger i mulighederne for at anvende digital post i forbindelse med vurderinger af udenlandske ansøgninger. Begrænsningen består i, at sådanne vurderinger skal kunne benyttes som fremvisning af dokumentation på samme måde som et eksamensbevis.	baggrunden for bestemmelsen i lovforslagets § 9, nr. 1. Der vil være typer kommunikation som skal fremsendes i fysisk form fx fordi det pågældende dokument er beregnet til fremvisning for 3. mand.
ØIM	Høringsvaret vedrører specificering af bopælsregistrering, jf. forslaget § 3 og bemærkningerne hertil. Endvidere bemærkes at betingelserne for frivillig tilslutning bør fremgå af bestemmelsen i § 4.	Høringssvarets bemærkninger til lovforslagets § 3 og bemærkningerne hertil er indarbejdet i lovforslaget. For så vidt angår bemærkningen til den foreslåede § 4 bemærkes, at bestemmelsens § 4 og bemærkningerne hertil er ændret.
Rådet for socialt udsatte	1. Rådet bemærker, at det ikke var anført som høringspart uagtet rådet er nedsat af regeringen med mandat til bl.a. at være talerør for socialt udsatte mennesker.	Intet at bemærke
	2. Rådet opfordrer til at der i informationsarbejdet også rettes opmærksomhed på information, der retter sig til socialt udsatte samt personale og frivillige, herunder at informationen både omfatter fritagelsesmuligheder og tryghed om de nye løsninger.	Finansministeriet er opmærksom på at information om overgang til obligatorisk Digital Post også skal tilgodese særlige behov hos bestemte

	Rådet forudsætter, at socialt udsatte vil være omfattet af fritagelsesmulighederne.	grupper af borgere
	3. Indførelsen af pligt til digitale løsninger spreder usikkerhed. Derfor opfordrer rådet til at formulere en målsætning om, at overgangen til digitale løsninger ikke må resultere i at nogen mister sociale ydelser.	De lempelige muligheder for fritagelse og den lange implementeringsforløb skal bl.a. være med til at sikre en målrettet information om tryk overgang til obligatorisk digital post. Bemærkningerne til lovforslagets § 5 er i øvrigt justeret så det fremgår, at fritagelse ikke i sig selv kan bevirke tab af sociale ydelser
SAND- de hjemløses organisation	1. Organisationen bemærker, at den generelt accepterer digitaliseringsprocessen som en naturlig samfundsudvikling, men at der i lovgivningsprocessen bør indskrives reelle og konkrete tiltag, for at undgå skadevirkninger for deres målgruppe, der ofte ikke har den nødvendige viden og evne til at anvende digitale løsninger.	Ved den obligatoriske ordnings ikrafttræden vil personer, f.eks. hjemløse, der i CPR er registreret uden fast bopæl, ikke være omfattet. Herudover vil der blive fastsat lempelige fritagelsesregler
	2. Organisationen opfordrer til, at der i informationsarbejdet også rettes opmærksomhed på information der retter sig til socialt udsatte samt personale og frivillige. Organisationen	Finansministeriet er opmærksom på at information om overgang til obligatorisk Digital Post også skal

	forudsætter at socialt udsatte vil være omfattet af fritagelsesmulighederne, og at dette vil indgå i informationsarbejdet.	tilgodese særlige behov hos bestemte grupper af borgere
	3. Indførelsen af pligt til digitale løsninger spreder usikkerhed. Overgangen til digitale løsninger må ikke resultere i at nogen mister sociale ydelser, hvilket bør præciseres konkret i lovgivningen	De lempelige muligheder for fritagelse og den lange implementeringsforløb skal bl.a. være med til at sikre en målrettet information om tryk overgang til obligatorisk digital post. Bemærkningerne til lovforslagets § 5 er i øvrigt justeret, så det fremgår, at fritagelse ikke i sig selv kan bevirke tab af sociale ydelser
	4. Organisationen forudsætter at de hjemløse, der ikke kan anvende løsningen, bliver fritaget.	Personer der er registreret uden fast bopæl, når den obligatoriske ordning træder i kraft i, vil ikke være omfattet. Hvis en hjemløs er registreret med fast bopæl, vil fritagelse kræve, at den pågældende henvender sig til et borgerservicecenter efter de regler der udstedes i medfør af bemyndigelsen i lovforslagets § 5, stk. 7

Transportministeriet	1. Ministeriet forudsætter at fritagelse automatisk bliver meddelt myndighederne.	Det er i bemærkningerne til § 5 tydeliggjort hvordan bemyndigelsen i § 5, stk. 7 skal udmøntes, herunder betydningen af fritagelse. Tilsvarende tydeliggørelse er foretaget for så vidt angår bemyndigelserne i § 5, stk. 3 og 4
	2. Trafikstyrelsen udsender fysiske tilladelsesdokumenter til transportvirksomheder. Sådanne udsendelser vil fortsat ske med almindelig post.	Der vil være typer af kommunikation som skal fremsendes i fysisk form fx fordi det pågældende dokument er beregnet til fremvisning for 3. mand. Dette behov er begrundelsen for lovforslagets § 9, nr. 1.
Ældremobiliseringen	1. Ældremobiliseringen finder at den meget korte høringsfrist er til skade for retssikkerheden	Finansministeriet skal beklage høringsfrist på 14 dage, som er blevet fastsat for at sikre, at fremsættelse og eventuel vedtagelse af lovforslaget kan ske i Folketingssamlingen 2011/12.
	2. Det er Ældremobiliseringens holdning, at det skal være op til brugerne selv, om de vil anvende de digitale	Finansministeriet finder, at der med tiltag til hjælp og undervisning samt

	løsninger/muligheder.	lempe adgang til fritagelse skabes tryghed for de, der ikke kan betjene de digitale løsninger
	3. Ældremobiliseringen savner ombudsmandens vurdering af de forvaltningsretlige aspekter, herunder at der nu ikke alene kræves skriftlighed, men en bestemt form for skriftlighed af borgerne. Ældremobiliseringen fremhæver, at det hidtil gældende princip om, at der som hovedregel ikke er formkrav til borgenes henvendelser til det offentlige dermed forlades.	Lovforslaget indeholder ikke bestemmelser, der pålægger borgere at henvende sig via den Offentlige Digitale Postløsning til myndighederne. Men borgeren må forvente at de offentlige myndigheder svarer via Offentlig Digital Post. Lovforslaget har været i lovteknisk gennemgang i Justitsministeriet og forelægges ikke ombudsmanden
	4. Ældremobiliseringen advarer mod at fokusere alt for meget på statistik, og gør opmærksom på, at der ikke er taget højde for, at eksempelvis store grupper af de ældste ældre, svage og udsatte grupper ikke pt. har uddannelsesmæssig baggrund for at håndtere det digitale postsystem.	I bemærkningerne til lovforslagets § 5 er redegjort for administrationen af fritagelse.
	5. Ikrafttrædelse 1. juli 2012 er alt for kort tid til uddannelse. Der skal afsættes meget længere tid, og der skal afsættes flere ressourcer til at øge kapaciteten til at hjælpe de svage borgere.	Ikrafttrædelsesdatoen 1. juli 2012 vedrører ikke den obligatoriske tilslutning. Ikrafttrædelsen af den obligatoriske ordning for borgere vil

		blive fastsat til et tidspunkt i 2014. bemærkningerne til lovforslagets § 12 er præciseret i overensstemmelse hermed.
	6. Ikrafttræden bør koordineres med anden relevant lovgivning og de forskellige services udfærdigelse, fx udkast til forslag til lov om ændring af lov om Det Centrale Personregister, lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, lov om folkeskolen og sundhedsloven.	Ikrafttrædelsesdatoen 1. juli 2012 vedrører ikke den obligatoriske tilslutning. Ikrafttrædelsen af den obligatoriske ordning for borgere vil blive fastsat til et tidspunkt i 2014. bemærkningerne til lovforslagets § 12 er præciseret i overensstemmelse hermed.
	7. Positivt med fritagelsesmuligheder, der også bør gælde hvis en person efter lovens ikrafttræden kommer i en situation, der kan begrunde fritagelse – der bør dog være ankemulighed.	Det fremgår af bemærkninger til lovforslagets § 5, stk. 1, at fritagelse også omfatter fritagelse af obligatorisk tilsluttede på et senere tidspunkt end ikrafttrædelsen af den obligatoriske ordning. Finansministeriet har ikke fundet anledning til at fastsætte klageadgang over kommunalbestyrelsen afgørelser vedrørende fritagelse.

		Opmærksomheden henledes på muligheden for at indbringe en klage for Folketingets Ombudsmand samt på det tilsyn som statsforvaltningerne fører med kommunerne
.	8. Læseadgang strider mod ideen om at ældre skal klare sig selv.	Det bemærkes, at det er frivilligt for en borger, om denne ønsker at give læseadgang
	9. Lovforslagets bemærkninger om rettidighed er uklare og der bør i stedet fastsættes et konkret klokkeslæt.	Bemærkningerne er i overensstemmelse med Justitsministeriets ”Vejledning til forvaltningsloven”. Bemærkningerne er indsat for at tydeliggøre at der med lovforslaget netop ikke lægges op til at ændre gældende forvaltningsret med hensyn til rettidig fremkomst. Lovforslaget regulerer således hvornår en meddelelse er kommet frem. Om fremkomsten er rettidig må bedømmes efter de gældende forvaltningsretlige regler.
	10. Samfundet bliver sårbart, hvis systemerne ikke virker, når	Der er i forbindelse med etablering af

	posten ligger ét sted. Den digitale løsning bør desuden være kompatibel med såvel nye som gamle programmer.	den Offentlige Digitale Postløsning stillet krav til sikkerheden i systemet, herunder til driftssikkerheden
	11. Retsvirkningen om at en meddelelse er kommet frem, når den er tilgængelig, uanset om borgeren er logget på – bør kombineres med en overgangsordning med advisering pr. brevpost	Det er finansministeriet enig i. Overgangsordningen med advis via brevpost fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger under pkt. 4.2.2.
	12. Økonomiske konsekvenser for borgerne er uomtalte og det kan undre, når statens ønsker om besparelser medfører åbenlyse udgifter for borgerne. Ældremobiliseringen støtter digitalisering, når det sker på frivillig basis.	Det fremgår af lovforslagets generelle bemærkninger pkt. 8, at der vil blive taget særlige hensyn til bl.a. de borgere der ikke har adgang til computer i hjemmet. Denne bemærkning vil blive gentaget i bemærkningerne til lovforslagets § 5
Ældresagen	1. Ældresagen sætter spørgsmålstejn ved de statistiske oplysninger om it-parathed. Ældresagen savner flere oplysninger om specielt den ikke-digitale del af befolkningen, og savner særligt opmærksomhed på de 75-89-årige. Desuden savnes en vurdering af, hvordan antallet af ikke-digitale vil	Digitaliseringsstyrelsen vil ændre de statistiske referencer i bemærkninger til loven

	udvikle sig de kommende år.	
	2. Det bør være en pligt for finansministeren at fastsætte regler om fritagelse. Der bør endvidere altid i særlovgivningen være mulighed for undtagelse af pligt i henhold til særlovgivningen.	§ 5 er justeret i overensstemmelse med det anførte. For så vidt angår pligt til at fastsætte undtagelsesbestemmelser i særlovgivningen er det en vurdering, der skal træffes af vedkommende minister.
	3. Positivt med personlig underretning, der også bør indeholde oplysning om mulighed for fritagelse.	Det er hensigten at informationsbrevet bl.a. skal indeholde en beskrivelse af muligheden for fritagelse
	4. Når der ikke er pligt for myndighederne til at anvende den digitale postkasse er det myndighedens ansvar at gøre opmærksom på, at der både er fysisk og digital post som borgeren skal holde øje med.	Finansministeriet er enig i, at overgangen til digital kommunikation kræver solid information, herunder om at der fortsat vil være områder hvor digital kommunikation ikke kan lade sig gøre
	5. Det bør være en forudsætning for lovens ikrafttræden, at de systemer, der skal omstilles til at kunne sende meddelelser digitalt, virker.	Finansministeriet er enig i, at dette er en forudsætning. Dette er også en af årsagerne til den obligatoriske tilslutning for borgere først træder i kraft i 2014, jf. de justerede bemærkninger til lovforslagets § 12.

	<p>6. Der skal findes en løsning for de borgere, der ikke kan få NemID fordi de ikke har billedlegitimation og ikke kan møde op på borgerservice.</p>	<p>Digitaliseringsstyrelsen har taget kontakt til KL med henblik på at finde en løsning for de borgere, der ikke har pas eller kørekort og ikke fysisk er i stand til at møde op på borgerservice</p>
	<p>7. Det fremgår af lovtæksten, at der ikke sker en egentlig prøvelse af erklæring om fritagelse. Det bør præciseres, hvor man kan klage hvis man får afslag på fritagelse, og det bør eksempelvis afklares, hvad der menes med ”ikke adgang til computer”.</p>	<p>Finansministeriet har ikke fundet anledning til at fastsætte klageadgang over kommunalbestyrelsen afgørelser vedrørende fritagelse. Opmærksomheden henledes på muligheden for at indbringe en klage for Folketingets Ombudsmand. Det er i bemærkningerne til § 5 præciseret at ” ikke adgang til computer” er ”ikke adgang til computer i eget hjem”</p>
	<p>8. Læseadgang er positivt, herunder at man ikke med læseadgang kan slette dokumenter. Læseadgangen bør kunne differentieres så adgangen kun angår nogle områder, og man bør kunne se, hvem der har handlet på ens vegne.</p>	<p>Der vil være muligt give differentieret læseadgang. Det forudsætter at borgeren foretager en opdeling af sin post i elektroniske mapper inde i sin digitale postkasse. Læseadgangen giver ikke mulighed for at fx svare på den</p>

		pågældendes vegne. Den der har fået læseadgang kan kun besvare post fra sin egen digitale postkasse. På den måde sikres det at en myndighed straks se, at en henvendelse kommer fra en anden end den henvendelsen vedrører.
	9. Beregning af klagefrist virker forældet	Bemærkningerne er i overensstemmelse med Justitsministeriets ”Vejledning til forvaltningsloven”. Bemærkningerne er indsat for at tydeliggøre at der med lovforslaget netop ikke lægges op til at ændre gældende forvaltningsret med hensyn til rettidig fremkomst. Lovforslaget regulerer således hvornår en meddelelse er kommet frem. Om fremkomsten er rettidig må bedømmes efter de gældende forvaltningsretlige regler.
	10. Borgeren skal kunne modtage en kvittering, når de sender meddelelser til det offentlige, hvis der sker nedbrud som	En borger vil kunne se sine afsendte meddelelser i løsningen

	borgeren ikke har indflydelse på.	
	11. Problem at § 10 træder i kraft før den obligatoriske tilslutning. Er det tanken at ikrafttrædelse sker med udgangen af 2014 ?	Ikrafttrædelsesdatoen 1. juli 2012 vedrører ikke den obligatoriske tilslutning. Ikrafttrædelsen af den obligatoriske ordning for borgere vil blive fastsat til et tidspunkt i 2014. bemærkningerne til lovforslagets § 12 er præciseret i overensstemmelse hermed. Når bestemmelsen om retsvirkning træder i kraft har den således virkning for borgere, der tilslutter frivilligt frem til den obligatoriske ordning træder i kraft.
	12. Økonomi er uomtalt for borgerne - og der udgifter forbundet med anskaffelse og vedligehold af computer. Ældresagen vurderer, at det realistisk set er nødvendigt, at de personer, der i dag ikke anvender internettet, får adgang til internettet hjemmefra, såfremt de skal begynde at anvende digitale løsninger.	Det fremgår af lovforslagets generelle bemærkninger pkt. 8, at der vil blive taget særlige hensyn til bl.a. de borgere der ikke har adgang til computer i hjemmet. Denne bemærkning vil blive gentaget i bemærkningerne til lovforslagets § 5. Hvis en borger desuagtet vælger at anskaffe computer og i forbindelse hermed

		internetopkobling, medfører disse anskaffelser naturligvis udgifter, men det er ikke udgifter der pålægges borgeren i medfør af lovforslaget. Derfor er disse udgifter ikke omtalt i konsekvensafsnittet.
Institut for menneskerettigheder	1. Positivt at der tages højde for personer, der af forskellige grunde ikke kan gennemføre digital kommunikation. Det fremmer lige muligheder for kommunikation.	Intet at bemærke
	2. Alle former for handicap bør kunne resultere i fritagelse. Udover mulighed for fritagelse skal der være mulighed for at tilpasse den digitale kommunikation i overensstemmelse med den enkeltes særlige behov. Det vil være i overensstemmelse med FN's handicapkonvention.	Finansministeriet er enig i denne betragtning såfremt handicappet unødigt vanskeliggør eller ligefrem umuliggør digital kommunikation. Eksempelvis vil en kørestolsbruger, der i øvrigt er fuldt kapabel ikke være omfattet af muligheden for fritagelse. Finansministeriet er ligeledes enig i, at gældende tilgængelighedskrav skal efterleves.
	3. Manglende it-parathed bør også være en fritagelsesgrund, og det bør overvejes, om også andre omstændigheder i øvrigt bør kunne begrunde en undtagelse fra obligatorisk digital	Fritagelsesordningen vil blive administreret lempeligt, men manglende it-parathed er ikke nævnt

	kommunikation.	eksplicit som fritagelsesgrund
Færøernes Landstyre	Positivt at færinger med CPR nummer og NemID får mulighed for at tilslutte sig frivilligt.	Intet at bemærke
Advokatrådet	1. Den korte høringsfrist udelukker i realiteten en nærmere stillingtagen. Det finder Advokatrådet særdeles beklageligt.	Finansministeriet skal beklage høringsfristen på 14 dage, som er blevet fastsat for at sikre, at fremsættelse og eventuel vedtagelse af lovforslaget kan ske i Folketingssamlingen 2011/12.
	2. Advokatrådet bemærker, at den aktive fritagelsesprocedure netop vil kunne "tabe" nogle af de grupper, som fritagelse er møntet på. Retssikkerhedsmæssige overvejelser taler for, at der tages særlige hensyn til de befolkningsgrupper, der uanset årsag, er fremmedgjorte overfor it. Det bør derfor overvejes at gennemføre en mere nuanceret obligatorisk tilslutningsmodel, der imødegår risikoen for at tabe disse befolkningsgrupper i den digitale postgang.	Finansministeriet er enig, at ingen må "tabes" og at overgangen til digitalkommunikation skal være tryk for borgerne. Indførelse af den obligatoriske ordning vil i en overgangsperiode blive fuldt af advisering med alm brevpost om, at der ligger post i den digitale postkasse til de borgere, der endnu ikke har været logget ind.
	3. Det bør af retssikkerhedsmæssige årsager klarlægges, om de	Det er en god idé, men den er svær at

	borgere, der på nuværende tidspunkt modtager deres post fra det offentlige digitalt, læser den digitale post i lige så høj grad som de borgere, der modtager posten fysisk.	gennemføre, idet der ikke inden for persondatalovens rammer er hjemmel til at en myndighed modtager oplysninger om, hvorvidt en meddelelse fra myndigheden er åbnet eller ej.
KL	1. KL hilser lovforslaget velkommen, idet det er en vigtig brik til at realisere det kommunale ønske om at styrke den digitale kommunikation mellem borger og kommune.	Intet at bemærke
	2. Meget kort høringsfrist. Høringssvaret er med forbehold for den politiske behandling i KL's bestyrelse den 23. februar 2012.	Finansministeriet skal beklage høringsfristen på 14 dage, som er blevet fastsat for at sikre, at fremsættelse og eventuel vedtagelse af lovforslaget kan ske i Folketingssamlingen 2011/12.
	3. Regulering af underskriftskrav er en afgørende forudsætning for at kommunerne kan realisere den forudsatte business case. Dette forudsættes at ske inden loven træder i kraft 1. juli 2012.	Der er indsat et nyt punkt 2.7 i lovforslaget almindelige bemærkninger
	4. Det bør ikke være muligt at lave generelle fritagelser.	
	5. Det bør fremgå eksplicit, at NemID er en betingelse for frivillig tilslutning ligesom øvrige betingelser for frivillig tilslutning bør fremgå.	Lovforslagets § 4 og bemærkningerne hertil er justeret så det fremgår, hvilke betingelser der skal være opfyldt for at

		blive frivilligt tilsluttet
	6. Det bør tydeliggøres, at der er administration forbundet med fritagelse samt at fritagelsesopgaven bør udføres i administrationsmodulet på den digitale postløsning. Det bør tydeliggøres hvad der sker med allerede leveret digital post, når en borger bliver fritaget. KL anbefaler i øvrigt at en fritagelse gøres tidsbegrænset. KL mener desuden, at erklæringer om fritagelse ikke skal opbevares men alene danne baggrund for, at fritagelsen foretages i systemet.	De omtalte emner vil alle indgå i udmøntningen af bemyndigelsen i § 5 stk. 7.
	7. Ikrafttrædelsestidspunktet for obligatorisk tilslutning bør fremgå eksplicit af loven.	Ikrafttrædelsen af den obligatoriske ordning for borgere vil blive fastsat til et tidspunkt i 2014. For virksomheder vil den obligatoriske ordning træde i kraft i løbet af 2013. De to ikrafttrædelsestidspunkter følger den fællesoffentlige digitaliseringsstrategis angivelser. Bemærkningerne til lovforslagets § 12 er præciseret i overensstemmelse hermed. For at sikre at en evt. justering af forventet ikrafttrædelse ikke kræver en lovændring vurderer finansministeriet

		det fortsat mest hensigtsmæssigt at den obligatoriske ordning sættes i kraft ved bekendtgørelse.
	8. Alle myndigheder har pligt til at oplyse om digital post.	Finansministeriet er enig i, at alle myndigheder frem til den obligatoriske ordning træder i kraft skal benytte enhver lejlighed i kontakten med borgere og virksomheder til at gøre opmærksom på den Digitale Postløsning, herunder at den bliver obligatorisk at være tilsluttet
	9. Administration i kommunerne vedr. fritagelse skal holdes på et absolut minimum, og fritagelse bør kun kunne ske i kommunerne.	Finansministeriet er enig heri
	10. Loven udgør et indgreb i borgernes hverdag. Borgernes rettigheder og pligter bør tydeliggøres, bl.a. pligten til at tjekke den digitale postkasse, hvem der ikke skal foretage sig noget (fx udrejste), at borgeren ikke kan kræve at al post kommer i Digital Post, at man kun kan framelde løsningen i Borgerservicecentre og at borgerne opfordres til men ikke tvinges til at benytte fuldmagter, hvis de ikke selv kan bruge Digital Post. Retsvirkning for ikke-obligatorisk omfattede ønskes tydeliggjort.	De omtalte forhold er justeret i bemærkningerne til de relevante bestemmelser

	<p>11. KL ønsker uddybning af hvordan læseadgang kan gives af personer uden de fornødne digitale kompetencer. Læseadgang bør i øvrigt være systemmæssigt understøttet. KL ønsker en uddybning af, hvordan læseadgang kan etableres uden anvendelse af NemID. KL bifalder i øvrigt udviklingen af en egentlig fuldmagtsløsning, idet etablering af læseadgang alene begrænser løsningens potentiale. Håndtering af dødsfald og herunder post til dødsboer i digital post ønskes uddybende beskrevet.</p>	<p>Den ønskede uddybning vil blive fastlagt i forbindelse med udmøntning af bemyndigelsen i lovforslagets § 6, stk. 2</p>
	<p>12. Sidestilling af fremsendelse til digital post med anbefalede breve eller brev afleveret med afleveringsattest bør afklares og beskrives.</p>	<p>Bemærkningerne til lovforslagets § 10 er uddybet med hensyn til anbefalede breve/brev med afleveringsattest</p>
	<p>13. KL ønsker at indledningen i de almindelige bemærkninger henviser til den fællesoffentlige og den fælleskommunale digitaliseringsstrategi.</p>	<p>Bemærkningerne er justeret i overensstemmelse med det anførte</p>
	<p>14. En klar beskrivelse af adskillelsen mellem eBoks og digital post er vigtig for den fremadrettede kommunikation. Beskrivelse af muligheden for SMS advisering bør præcisere, at det er op til afsendende myndighed at tilbyde SMS advisering, og at det må være op til modtageren at angive, hvorvidt der skal sendes en SMS. KL ønsker præcisering af at mange kommunalt ansatte modtager deres lønseddel i digital post. KL finder det positivt at</p>	<p>En borger eller virksomhed kan i Offentlig Digital Post indtaste to e-mail adresser, hvortil der sendes advisering om ny post. Det er endvidere muligt at få advisering pr. SMS ved at indtaste sit mobilnummer. SMS advisering sker dog kun, hvis den</p>

	virksomheder kan oprette postkasse på P nummer niveau.	afsendende myndighed vælger at tilbyde denne adviseringsform. Dette fremgår nu af bemærkningerne til lovforslagets § 10.
	15. KL ønsker tydeliggørelse af hvordan og hvilken myndighed, der sikrer information til obligatorisk omfattede, herunder hvordan borgere der fremadrettet fylder 15 år modtager information.	Det er hensigten at borgere, der efter den obligatoriske ordnings ikrafttræden fylder 15 år samt borgere, der bopælsregistreres, modtager information som beskrevet i de almindelige bemærkninger punkt 4.4.2, der er justeret i overensstemmelse hermed
	16. Det bør tydeliggøres hvilke myndigheder, der er omfattet, samt at lovens intention er, at alle myndigheder i videst muligt omfang anvender digital post til udgående post frem for mail og alm. post. I samme forbindelse bør det tydeliggøres hvilke myndigheder, der ikke kan omfattes af digital post pga. de udbudsretlige regler.	Bemærkningerne til lovforslagets § 7 er justeret i overensstemmelse med det anførte
	17. KL bifalder at business casen skal konsolideres bl.a. som følge øget anvendelse af selvbetjeningsløsninger samt set i lyset af at der flyttes opgaver til Udbetaling Danmark. Der bør også tydeliggøres at der vil være adm. omkostninger forbundet med	Finansministeriet bemærker, at det af lovforslaget fremgår, at der skal ske en kvalificering af de økonomiske konsekvenser for de berørte

	<p>omstilling mv. Forhold vedr. konsolidering af business cases bør desuden fremgå af afsnit 5 og ikke 6.</p>	<p>myndigheder. Dette arbejde gennemføres i tæt dialog med KL og Danske Regioner for at sikre et retvisende billede af de økonomiske konsekvenser af lovforslaget.</p> <p>Finansministeriet bemærker endvidere, at de økonomiske potentialer drøftes i forbindelse med aftale om kommunernes økonomi for 2013.</p> <p>Finansministeriet er enig med KL i, at der er administrative konsekvenser ved lovforslaget, og at disse ud over væsentlige muligheder for forenkling og effektivisering også indebærer omlægning af arbejdsgange, ændret kommunikation overfor borgerne, teknisk tilpasning, mv. Lovbemærkningerne er justeret for at tydeliggøre dette.</p>
--	---	--

	18. Det sammenfattende skema bør revideres både for så vidt angår de økonomiske, administrative og miljømæssige konsekvenser.	Skemaet er justeret for at tydeliggøre anførte.
	19. KL ønsker tydeliggørelse af, at alm. e-mail kommunikation bør begrænses mest muligt af hensyn til datasikkerhed og mulighed for myndighedernes journalisering	Det er justeret i bemærkningerne til lovforslagets § 7
EVM	1. Muligheden for at oprettet postkasse på P-nummer bør følges op af bestemmelse om, at såfremt virksomheden har oprettet postkasse på P-nummer, kan myndigheden sende post med samme retsvirkning som hvis det blev sendt til den fysiske postkasse. Desuden bør det fremgå, at myndighederne ikke i medfør af reglerne i lovforslaget har pligt til at sende til P-nummerets postkasse. Endelig bør det fremgå, at uanset om en virksomhed har oprettet en postkasse til et P nummer, kan en myndighed fortsat sende post til virksomhedens CVR med samme retsvirkning som hvis en meddelelse blev sendt pr. brev til virksomhedens eller P-nummerets fysiske postkasse.	De almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til lovforslagets § 10 er justeret i overensstemmelse med det anførte
	2. Det bør overvejes at medtage en omtale af lov om elektroniske signaturer.	Der er indsat kort omtale af lov om elektroniske signaturer i de almindelige bemærkninger afsnit 2.9
	3. Det kan overvejes at tilføje afsnit om udenlandske	Bemærkningerne til lovforslagets

	<p>virksomheder og borgere, der ikke i øjeblikket kan tilsluttes løsningen. I forbindelse hermed kan det overvejes at indsætte omtale af det EU-retlige effektivitetsprincip, der betyder nationale regler ikke i praksis må gøre det umuligt eller forholdsmæssigt vanskeligt at udøve rettigheder, der følger af EU-retten. Det betyder, at EU/EØS virksomheder ikke bliver pålagt obligatorisk tilslutning, men på sigt vil kunne få mulighed for frivillig tilslutning, hvis den teknologiske udvikling muliggør dette.</p>	<p>almindelige bemærkninger afsnit 10 er justeret i overensstemmelse med det anførte</p>
	<p>6. Vedrørende læseadgang opfordrer EVM til at det klarlægges, om det er en nødvendig bestemmelse eller om en sådan adgang allerede følger af almindelige fuldmagtsregler. I bekræftende fald finder EVM, at retten til læseadgang afviger fra den læseadgang, der følger af almindelige fuldmagtsregler. Endvidere kan bestemmelsen skabe usikkerhed om bl.a. retsvirkningerne af, at læseadgang evt. misbruges. Det bør overvejes at ændre bestemmelsen om læseadgang således at den ikke fastsætter ret til læseadgang, men giver bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvordan man giver læseadgang. Det bør overvejes om persondataloven skal nævnes i lovteksten.</p>	<p>Finansministeriet finder det væsentligt at medtage bestemmelsen, der fastslår at borgere og virksomheder har ret til at give læseadgang. Det er væsentligt fordi læseadgangen ikke uden videre kan gives på samme måde som ved fysisk overgivelse af et brev fra en person til en anden. Det betyder samtidigt, at denne ret ikke uden lovændring kan ophøre.</p>
	<p>7. Det bør overvejes at indsætte bestemmelse om at den dataansvarlige person eller virksomhed selv har pligt til at sikre,</p>	<p>Bemærkningerne til lovforslagets § 3 er justeret i overensstemmelse med</p>

	at sikkerhedskravene i persondataloven overholdes, herunder at sikre, at uvedkommende ikke får adgang til følsomme oplysninger.	bemærkninger modtaget fra Datatilsynet til samme afsnit
	8. Bemærkninger om partsrepræsentation til § 7 foreslås flyttet til § 6.	Finansministeriet finder at bemærkninger er relevante under lovforslagets § 7, idet de vedrører hvem der er rette adressat, herunder at fremsendelse kan ske til partsrepræsentanten via Offentlig Digital Post, såfremt den pågældende er tilsluttet.
	9. EVM bemærker at en del af de organisationer som EVM sædvanligvis hører, er ikke på høringslisten. Det gælder fx Dansk Erhverv og FSR.	Intet at bemærke
	10. § 13 om territorial gyldighed bør ændres, så den tager højde for en udvikling af løsningen, hvor grønlandske og færøske virksomheder kan blive obligatorisk tilsluttet.	Finansministeriet finder, at evt. indsættelse af sådan hjemmel bør ske samtidig med at virksomheder i Grønland og på Færøerne omfattes af en identifikation, der muliggør anvendelse af digital post løsningen.
	11. Danske myndigheders kommunikation med udenlandske virksomheder bør muliggøres gennem en udvikling af den	Finansministeriet er enig i, at det kunne være ønskeligt at udenlandske

	digitale postløsning.	virksomheder også kan benytte løsningen. Muligheden herfor beror dog ikke i første række på selve løsningen, men på identifikation af virksomhederne og adgangen til med denne identifikation at opnå den fornødne log-in. Der er i lovforslagets § 3 indsat en bemyndigelse til at fastsætte regler om at andre former for registrering end personnummer og CVR nummer kan medføre obligatorisk tilslutning.
	12. Begrebet ”kommet frem” – det foreslås at en nærmere citeret sætning udgår. Endvidere bør ”komme frem” begrebet være konsistent i forhold til den samtidigt udsendte høring over lov om ændring af lov om Det Centrale Personregister, lov om dags-, fritids- og klubtilbud mv. til børn og unge, lov om folkeskolen og sundhedsloven.	Den citerede sætning er udgået.
	13. Muligheden for at anvende andre digitale løsninger bør omtales, og digital post bør ikke stå som den eneste løsning så længe sikkerhed for beskyttelse af persondata er iagttaget.	Denne mulighed er omtalt i bemærkningerne til lovforslagets § 7

Lønmodtagernes Dyrtidsfond	1. LD anser det ikke for hensigtsmæssigt, at LD også fremadrettet udelukkes fra at kunne benytte løsningen til forsendelser.	Hvorvidt LD kan omfattes på et senere tidspunkt vil indgå i overvejelserne om udmøntning af bemyndigelsen i lovforslagets § 7, stk. 2-4.
	2. Det er tilfredsstillende, at offentlig digital Post sker som videreførelser af den nuværende fællesoffentlige løsning.	Intet at bemærke
	3. Fonden finder det tilfredsstillende, at der etableres en obligatorisk tilslutning for danske borgere og virksomheder. Imidlertid finder fonden at indplaceringen i CVR-registeret har udelukket LD fra at deltage som offentlig afsender i den nuværende løsning. CVR oplysninger bør ikke uden videre anvendes i Offentlig Digital Post uden at den juridiske enhed har haft mulighed for at tydeliggøre, hvilken virksomhed der er tale om.	Intet at bemærke
	4. LD finder det beklageligt, at NemID og NemKonto i praksis ikke er tilgængelige for borgere, der i længere tid er bosiddende i udlandet, idet det er dyrt for LD at betjene udrejste kontohavere.	Finansministeriet indgår gerne i en nærmere drøftelse med LD herom
	5. Fonden vurderer det hensigtsmæssigt, at fx bobestyrere kan opnå læseadgang, men der savnes bestemmelse om, hvornår der lukkes for forsendelse til en afdød borgers digitale postkasse.	Intet at bemærke

	Fonden anbefaler et tættere samarbejde mellem myndigheder mht. behandling af oplysning om borgeres dødsfald i udlandet, fx ved central information via CPR-registret.	
	6. Fonden finder det uhensigtsmæssigt, at forvaltningsretlige juridiske enheder udelukkes fra de fællesoffentlige løsninger.	Finansministeriet indgår gerne i en nærmere drøftelse med LD herom
	7. Fonden har erfaring for at etablering af to-vejskommunikation via e-Boks kan være investeringskrævende. Implementeringen af lovforslaget vil i realiteten give eBoks monopol og det bør derfor sikres, at priser og vilkår holdes på et forsvarligt niveau.	Intet at bemærke
Landbrug og Fødevarer	1. L og F er positive overfor initiativer, der kan bidrage til at forenkle administrative byrder og gøre det lettere for borgere og virksomheder at have en effektiv og hurtig dialog med myndighederne. L og F tilslutter sig regeringens digitale mål så længe teknologien understøttes af brugervenlighed og sikrer fornøden retssikkerhed. L og F understreger, at samspillet med øvrig lovgivning er altafgørende for tilliden til det digitale system.	Intet at bemærke
	2. Grænsefladen til almindelig e-mail bør afklares, herunder hvilken type kommunikation, der kan sendes via løsningen.	Der henvises her til bemærkningerne til lovforslagets § 9.
	3. Det fremstår ikke klart om lovforslaget omfatter fremsendelse	Lovforslaget pålægger ikke borgere og

	<p>af ansøgninger. I bekræftende fald påpeger L og F, at sådanne løsninger skal være overskuelige. Der savnes en afvejning af risiko for strømsvigt eller manglende modtagelse på grund af tekniske begrænsninger fx lagringsplads.</p>	<p>virksomheder en pligt til at indgive ansøgninger via Offentlig Digital Post. I den offentlige digitale postkasse er der ingen begrænsning på lagringsplads for så vidt angår post modtaget fra myndighederne. Bemærkningerne til lovforslagets § 10 findes fyldestgørende</p>
	<p>4. L og F finder det betænkeligt, at kræve obligatorisk tilslutning før systemets etablering, især når krav til fritagelse ikke fremgår af loven. I relation til kommunernes administration af fritagelse skal det sikres, at der sker ensartet administration, herunder på landsplan.</p>	<p>Den Offentlige Digitale postløsning er etableret og har været i drift siden 2010. Med hensyn til sikring af ensartet administration bemærkes at Finansministeren fastlægger de nærmere regler for administrationen. For så vidt angår fritagelse af virksomheder træffes afgørelsen af erhvervs- og vækstministeren eller af den myndighed som ministeren bemyndiger dertil og i øvrigt på grundlag af regler fastsat af erhvervs- og vækstministeren</p>
	<p>5. Det er ikke klart om læseadgang gives ved hver enkel</p>	<p>Bemærkningerne til lovforslagets § 6</p>

	kommunikation eller som en generel adgang. Dette bør præciseres.	er justeret, idet det bemærkes at læseadgang gives som en generel adgang men kan begrænses til enkelte mapper ligesom læseadgang til enhver tid kan tilbagekaldes
	6. Landbrug og Fødevarer finder, at tidshorizonten – den 12. juli 2012 – er uacceptabelt kort, når der tages i betragtning, at der forlanges obligatorisk tilslutning.	Ikrafttrædelsen af den obligatoriske ordning for borgere vil blive fastsat til et tidspunkt i 2014. For virksomheder vil den obligatoriske ordning træde i kraft i 2013. De to ikrafttrædelsestidspunkter følger den fællesoffentlige digitaliseringsstrategis angivelser. Der henvises til de justerede bemærkningerne til lovforslagets § 12.
Datatilsynet	1. Datatilsynet finder det uklart, hvorvidt borgere og virksomheder stadig har ret til at henvende sig via krypteret e-post til myndighederne og om de har krav på at få svar via sikker e-post hvis det ønskes, jf. e-Dag 2. Lovforslaget stiller ikke krav om, at myndighederne skal sende digitalt svar til borgere, der	Borgere og virksomheders ret til digital kommunikation gennem Offentlig Digital Post fremgår af lovforslagets § 8 med de undtagelser der fremgår af lovforslagets § 9 og

	<p>ønsker det. I forhold til borgeren synes løsningen på det punkt ringere.</p>	<p>som vedrører formkrav fastsat i anden lovgivning. En borger eller virksomheder har således fortsat ret til at henvende sig digitalt til myndighederne under anvendelse af digital signatur, jf. eDag 2 målsætningen eller via alm. mail. eDag 2 fraviges således ikke ved lovforslaget, når det drejer sig om henvendelser til det offentlige. Lovforslaget fraviger eDag 2 målsætningen ved henvendelser fra det offentlige, hvor lovforslagets § 7 giver myndighederne ret til at henvende sig gennem Offentlig Digital Post.</p>
	<p>2. Den foreslåede obligatoriske ordning, der indebærer omfattende håndtering og lagring af borgeres og virksomheders breve hos en privat leverandør bør give anledning til visse principielle og i sidste instans politiske overvejelser om hensynet til de berørte personers privatliv. Dette hensyn kan således tale for, at der fortsat gives adgang til at vælge forskellige kanaler til sikker digital kommunikation.</p>	<p>De nævnte overvejelser vil indgå i overvejelserne, når den nuværende kontrakt ophører og der skal findes en ny løsning</p>

	3. Det anføres, at postløsningen opfylder relevante krav i persondatalov og sikkerhedsbekendtgørelse. Datatilsynet foreslår at dette ændres til at løsningen ”skal opfylde” de omtalte krav, medmindre Digitaliseringsstyrelsen har en nylig revisionsrapport, der har gennemgået alle detaljer i forhold til persondataloven.	Bemærkningerne til lovforslagets § 2 er justeret i overensstemmelse med det anførte
	4. Datatilsynet foreslår konkret ændring til bemærkningerne til forslagens § 3.	Bemærkningerne til lovforslagets § 3 er omformuleret i overensstemmelse med det anførte
	5. Efter Datatilsynets opfattelse ligger ansvaret for tilstrækkelig høj datasikkerhed hos såvel Digitaliseringsstyrelsen som hos den systemansvarlige. Datatilsynet går i den forbindelse ud fra at Digitaliseringsstyrelsen har foretaget en samlet risikovurdering omfattende alle elementer i løsningen. Datatilsynet opfordrer til, at der er opmærksomhed på personers ret til privatliv og databeskyttelse. Datatilsynet opfordrer endvidere til, at der gennemføres en PIA. I relation hertil gør tilsynet opmærksom på, at tilsynet ikke har modtaget en ”light” version af en PIA, som Økonomistyrelsen tidligere har oplyst er udarbejdet.	I forbindelse med løsningens etablering har Digitaliseringsstyrelsen (daværende Økonomistyrelsen) foretaget en samlet risikovurdering.
	6. Datatilsynet finder, at Finansministeriet bør overveje hvor digital post løsningen fysisk må afvikles og supporteres i lyset af de hensyn, der ligger bag persondatalovens § 41, stk. 4 uagtet at	Det nævnte hensyn vil indgå i overvejelserne når den nuværende kontrakt ophører og der skal findes en

	bestemmelsen efter sin ordlyd alene finder direkte anvendelse, når en offentlig myndighed er dataansvarlig.	ny løsning,
	7. Datatilsynet gør opmærksom på at begrebet ”personfølsomme oplysninger” ikke anvendes i lovgivningen. I stedet kan fx anføres ”følsomme personoplysninger”.	De almindelige bemærkninger er justeret i overensstemmelse med det anførte
	8. I øvrigt henholder Datatilsynet sig til sin udtalelse af 5. januar 2012 i forbindelse med præhøring af lovforslaget.	Intet at bemærke
	9. Datatilsynet bemærker, at der skal indhentes udtalelse fra Datatilsynet ved udarbejdelse af bekendtgørelser mv., der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.	Finansministeriet vil være opmærksom herpå i det videre arbejde med udmøntning af bemyndigelser i medfør af lovforslaget.